

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **REKOMET STEEL s.r.o.**, se sídlem J. Jabůrkové 308, Otrokovice, zastoupená Mgr. Jakubem Hajdučíkem, advokátem se sídlem Sluneční nám. 14/2588, Praha 5, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 3. 2019, čj. 11021/19/5300-22442-712448, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 10. 2020, čj. 62 Af 44/2019-68,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 10. 2020, čj. 62 Af 44/2019-68, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :**I. Vymezení věci**

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí (dodatečný platební výměr) Finančního úřadu pro Zlínský kraj (dále „správce daně“) ze dne 16. 3. 2018, čj. 468703/18/3306-52525-708414, kterým správce daně vyměřil žalobkyni nadměrný odpočet na DPH v souvislosti s nákupem měděných katod ve zdaňovacím období listopad 2014. Správce daně dospěl k závěru, že se žalobkyně účastnila daňového podvodu.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou, kterou Krajský soud v Brně (dále „krajský soud“) zamítl shora uvedeným rozsudkem. Dospěl k závěru, že žalobkyni nárok na odpočet nesvědčí z důvodu nedbalostní účasti na podvodu na DPH.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž namítla, že krajský soud ve věci rozhodl bez jednání, ačkoliv v žalobě vyjádřila svou vůli, aby jednání nařídil. Tento výslovný požadavek na nařízení jednání nemůže být anulován tím, že stěžovatelka v průběhu řízení nereaguje na pozdější výzvu krajského soudu,

aby se vyjádřila, zda souhlasí s rozhodnutím bez nařízení jednání. K tomu odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, čj. 7 Afs 185/2014-27.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že je důvodná.

[6] Stěžovatelka uplatnila kasační námitku zpochybňující procesní postup krajského soudu před vydáním napadeného rozsudku. Konkrétně to, že rozhodl bez nařízení jednání, ačkoliv pro takový postup nebyly splněny zákonné podmínky (§ 51 s. ř. s.), čímž měl naplnit důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[7] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. *soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.*

[8] Nejvyšší správní soud z předloženého spisu krajského soudu ověřil, že již v podané žalobě (v části XVIII.) stěžovatelka uvedla, že „*žádá, aby bylo nařízeno jednání a přítomnost právního zástupce byla umožněna prostřednictvím videokonferenčního zařízení z Městského soudu v Praze*“. Krajský soud následně stěžovatelce doručil mimo jiné výzvu, aby se ve lhůtě dvou týdnů vyjádřila, zda souhlasí s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání s tím, že nevyjádří-li ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovým projednáním věci, bude mít soud za to, že s tímto postupem souhlasí. Stěžovatelka na danou výzvu nereagovala a krajský soud rozhodl o věci samé, aniž by nařídil jednání.

[9] Úvodem lze předeslat, že pravidlem při soudním rozhodování je vždy nařízení ústního jednání, aby byla zachována zásada ústnosti a veřejnosti soudního jednání (srov. též čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 96 odst. 2 Ústavy). Výjimkou z této zásady je možnost soudu projednat věc bez nařízení jednání; tato výjimka však musí být vykládána s ohledem na zájmy účastníka řízení restriktivně, neboť je to účastník řízení, o jehož právech se rozhoduje, a tento účastník také řízením disponuje. Účastníkům řízení svědčí základní právo, dané jim Listinou základních práv a svobod a Ústavou, kterým je právo se ve své věci takového řízení (jednání před soudem) osobně účastnit, zpravidla bez ohledu na to, zda by jejich přítomnost měla vliv na vynesení rozhodnutí. Jestliže proto správní soud přítomnost účastníkům řízení v rozporu se zákonem neumožní, lze v jeho postupu spatřovat porušení ústavního práva dané jim uvedeným články Listiny základních práv a svobod a Ústavou (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 560/03).

[10] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již taktéž opakovaně dospěl k závěru, že účastníkovi řízení nelze upřít právo na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti (viz např. rozsudky ze dne 26. 9. 2014, čj. 7 Azs 196/2014-30, ze dne 21. 8. 2013, čj. 7 Afs 69/2013-34, ze dne 29. 11. 2005, čj. 4 As 46/2004-58, ze dne 31. 5. 2017, čj. 6 Afs 308/2016-24, či ze dne 11. 11. 2004, čj. 6 Azs 28/2003-59). Např. ve shora označeném rozsudku sp. zn. 4 As 46/2004 Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že „*[s]dělal-li žalobce před uplynutím zákonné dvoutýdenní lhůty, že trvá na nařízení jednání a soud přesto jednání nenařídil a rozhodl ve věci, došlo v řízení k vadě, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. To samo o sobě představuje naplnění důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., což vede ke zrušení rozsudku*“. V rozsudku ve věci sp. zn. 7 Afs 185/2014, na který poukázala i stěžovatelka v kasační stížnosti, pak zdejší soud

pokračování

uzavřel, že „výslovné vyjádření požadavku, aby ve věci bylo nařízeno jednání, nemůže být anulováno tím, že následná výzva podle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. zůstane bez jakékoliv odezvy. Pokud tedy stěžovatelka v žalobách uvedla, že ‘žádá o nařízení jednání’ a následně nereagovala na výzvu krajského soudu podle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., pak nelze dovést její konkludentní souhlas s tím, aby bylo ve věci rozhodnuto bez jednání“.

[11] S ohledem na výše uvedené je třeba dospět k závěru, že krajský soud zatížil řízení vadou, pro kterou nezbyvá, než napadený rozsudek zrušit. V dalším řízení krajský soud nařídí jednání a v novém rozhodnutí ve věci samé se v návaznosti na toto jednání znovu vypořádá se všemi uplatněnými žalobními body.

[12] Závěrem Nejvyšší správní soud pouze podotýká, že dle obsahu předloženého spisu si je krajský soud svého pochybení vědom, přičemž k jeho řešení přistoupil i ve vztahu k účastníkům velmi transparentně a vstřícně. K žádosti stěžovatelky o vysvětlení předseda senátu krajského soudu přiznal své pochybení, omluvil se a sdělil jí, že nezbyvá, než aby na toto pochybení poukázala v kasační stížnosti s tím, že po zrušení napadeného rozsudku ve věci neprodleně nařídí jednání.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dle § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozsudku.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí, jak je stanoveno v § 110 odst. 3 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 2. prosince 2020

Milan Podhrázký
předseda senátu